

КӨРІК АЙЫНЫҢ 15-чї КҮНІНЕН - ИЛБЕК ОРАЗА ПАСТААҢА

тығ полча. Илбек Ораза киртїністіг кїзілернї Хызыл Нымырха үлүкүнге, арыглап, тимнеп салча.

Худай тураларында Худайға тоғыныстар узарадыл парчалар. Ідөк хай-пірее Худайның ап-арығ кїзілерін улуғлап, Худайға тоғынчалар. Амырдағы киртїністіг кїзілернї чағбан тутчатханнары монахтарнїнен тин-нестїрзе, сала нымзах аарах полча. Пик хазыхтығ кїзілер күстіг ас-тамахтан хыйа саабысчалар: итнен, сүтнен, палыхтан, нымырханаң паза чағбан хайахтаң даа. Ідөк тадылығ чииснең паза арағанаң тудынарға хайди дее кирек.

Ағырығ паза улуг частығ кїзілерге иттіг ас-тамахты ла чиирге чарабас. 7 часха читкелек палаларға паза тойлығ ипчїлерге чағбан чуртирға чарабазох. Аар тоғыстығ паза пастан сағынып тоғынчатхан кїзілерге ідөк

тиг паза тадылығ чиистї пу күннерде чиирге чарабас.

Илбек Оразаның пастағы күнїнде паза Чобағлығ читкүннїн пятницазында азыранарға чарабас. Ікїнчї күнїнде - ипек паза суғ ла. Илбек Оразаның пастағы пятницазында мөттөн паза пуғдайнаң аралы пызырылған чиис полар. Илбек субботада, хайзы Чобағлығ Читї күннїн соонда, Хызыл нымырха үлүкүнге читїре азыранминчалар.

Иң Ап-арығ Худайтөреткенге Чахсыхабарны Читїргенї үлүкүнде паза Тал пазы үлүкүнде палыхты, пызырып алып, чїп аларға чарир. Лазарьның субботадында палыхтың үзүргенї не чиирге чарадылча.

Худай сағынчатхан кїзілерге хайди дее чағбан тударға кирек. Олар понедельникте, средада, пятницада, иирде чағбан хайах чох соох чииснен

Илбек Ораза парчатхан туста, күннїң сай, иирде, Тїріліс күнїнен сығара пятницаа читїре ап-арығчы Ефрем Сирииннї илбек алданызы хығырылча:

«Хан Худай паза минїң чуртазымның Оñхутпастығы,
Арғаас, устаннаас паза хуруғ тїлліг хуттығ поларын пирбе мағаа,
Че иптїг, пазымнығ, сыдамах хутты паза хынысты сыйла мағаа,
Синїң хулына.
Ей, Хан Худай!
Позымның чазыхарымын көр саларын сыйла мағаа,
Паза позымның харындазымын үзүр саларын пирбе,
Иди сабланыстығзың тустаң тусха.
Аминь».

Илбек Ораза 7 Нидиленен пүтче:
1. Сынсабланысты үлүкүннїрї. 2. Григорий Паламаның нидилезї. 3. Кїрөске пазырынчаң нидиле. 4. Иоанн Лествичкнїн нидилезї. 5. Мария Египетскаяның нидилезї. 6. Хан Худайның Иерусалимзер Кїргенї - Тал пазы. 7. Чобағлығ Читкїүн.

Илбек Оразаны хайди иптїг иртірїп аларға? Мынзы сидїк ле сурығ нимес. Че Худай сағынчатхан кїзілерге Илбек Ораза парчатхан туста күстіг ас-тамахнаң хыйа саабызып, постың чазыхары үчүн, Худай туразынзар кїліп, Худайның алнында турып, ачырғанып паза азых искїрїніп, сыннаң пыролан пїлерї кирек полча, пазағы күнде, тїзең, Христостың Ап-арығ Чазыттарына хайди дее пїрїгїп аларға кирек полар. Че анзы оой ла толдырып алчаң ап-арығ хайыныс нимес.

Сынап Худайға пик киртїнчеткен кїзі Тигїрибнїн турғыс салған орталастарына пик тудынып, чағбан тутчатса, анзы кїзінің иді-сөбгїн паза худын пїстїң Хан Худайыбыс Иисус Христостың Тїрїлізїн - Хызыл Нымырханы турыстыра удурлап аларға пїстї арыглап салар.

Худайға тоғынчатханнарға паза киртїністіглерге 40 күннїг орталасты тудынарға кирек, че монахтарның турғыс салған орталазынан, Илбек Ораза 48 күнге читїре узарадыл парған - 7 нидиле. Халғанчы 8 күнге кїр парғаннар: Лазарьның субботады, Хан Худайның Иерусалимзер Кїргенї - Тал пазы үлүкүн паза Чобағлығ Читї күн.

Пу көс чөрчеткен чағбанның тус полча, анзы Христостың Тїрїл парғанын үлүкүннең күннїң палғалыс-

хатығ чағбанны тударға чарабинча.

Че ідөк пїлерге кирек, чағбан чиистї дее көп чиирге чарабинча, синїңче ле. Стол кистїнен көмезек читїре азыранмин сығарға кирек. Сынап понедельникте, средада паза пятницада, (мынзы хатығ чағбанның күннер) чїбїн, тудын көрїнер. Паза іди хайди дее идерге кирек, иң не татхынның чиистї өөн үлүкүннїг столға халғыс салары.

Хай-пірее кїзілер хазыхарын хомайландыр салбас үчүн, чағбан тутпинчалар, че хутхадарчыларының сизїнгенїнен, чағбан тутчаң тустарда күстіг паза тадылығ чиистї чїпчеткен кїзілернїң киртїністерї чазығ полча. Чағбан тутпинчатхан кїзілернїң көбїзї пу туста, кинетїн, тың ағырыбысчалар. Тигїрибнїн турғыс салған Уставы хоостыра, пастағы паза халғанчы нидилелер ин не хатығ чағбан тутчаң күннер полчалар. Күс-

азыранып алчалар. Вторникте паза четвергте чағбан хайахтығ чииснең иирде пїр хати азыранып аларға чарир.

Субботааларда паза Тїрїліс күннерїнде чағбан хайахтығ чииснең азыранып аларға паза винограднан идїлген хызыл арағаны иртен паза иирде ізіп аларға чарир.

Күстіг ас-тамахты хызырып, Илбек Ораза пасталар алнында, үс нидиле азынада тимнен саларға кирек. Пу күннерде иттї паза палыхты күн алыстыра чиирге кирек, че ол даа чиистернї чағбан хайахтығ ла тимнеп ал турарға кирек полар.

Сарығ хайахтығ нидиледе, хайзы Илбек Оразаның алнында, иттї паза палыхты чиирге чарабинчатхан күннерде, сүтнең паза нымырханаң татхынның плинелернї тимнеп алып, тосханча азыранып алчалар.

Илбек Ораза - иң не хатығ чағбан

тутчаң тус полча, аннаң ол кїзілер, хайзылары алында чағбан тутпаннар, оларға аны орта тударға сидїк полар. Киртїністіг кїзілер ідөк тее олаңай ла ас-тамахнаң азыранарға көнїк парғаннар, олар күстіг чиистї ле тохтаат салчалар, паза мында пїлерге кирек, постың хазығын хомайландыр салбазын. Күннїң сай хузухтығ, горохтығ, фасольлығ паза соялығ чиистернең азыранарға чөп пїрїлче.

Илбек Ораза часхыда полчатханнар, өөн чиис - тустаң паза тадылығ пызыр салған чиистер - аймах-пасха компоттар полча. Часхыда фруктарның паазы аарлығ, олар постарының күстерїн чїдїр тее салған полчалар, аннаң чағбан тутчатхан кїзілер көбїзїн аймах-пасха кашаларнаң, яблахнаң паза сад-үүчїк нимїстерїнен азыранчалар. Че бананны, яблоконы, гранатты, апельсиннї, мандариннї чиирге хайди дее күстенїнер, оларның сүзүнїн іс турынар, че прай ол нимелернї ідөк синїңче ле чиирге кирек. Паза пїр күнде 1,5-2 л. суғы паза көк оттығ чейнї хайди дее ізерге кирек.

Че ноо даа чағбанның тустың иң не өөнї анзы полча, - постың ит-сөбгїнең хада хутты арыглап салары: чабал паза хара сағыстығ полбасха, кїзее істі чохтанмасха, кїзінің соона түзіп, аны үзүрбеске, че прай хомай сағыстарны чох ит салып, чахсы-чалахай киректернї чайап, арығ сағыстығ поларға күстенерге кирек.

Наа технологиянаң айғаспасха, аймах-пасха көг-сарыннарны тыннабасха, теелбектенмеске паза кирек чох хуруғ сөстернї сығарбасха, че Тигїрибзер удаа чөрїп, анда Худайның алнында турып, хуттығ сарыннарны истерге, паза поэзының чуртазында сых кїлген сидїк киректернї, хуттығ аданарнаң чөптєзіп, аның чөп пиргенїнен, чахсы сарынзар айландырып аларға кирексїн.

Сынап пїс поэзыбыстың туған-чағыннарбысха сыннаң хынчатсабыс, паза Христосха сын киртїністіг полчатсабыс, андада пїс поэзыбыстың тїгї чирзер парыбысхан туған-чағыннарбыстың хуттарын арачылап халар үчүн, Тигїрибзер кїліп, Худайның алнында турып, пїстїң туған-чағыннарбыстың көрїнемс чуртазынаң хыйа айланмыспазын тїп, Аннаң сурынып, Худайға алданарға кирекпїс.

Илбек Оразаның сағыста тудыстығ субботаалары: 1-ғы суббота - көрїк айының 27-чї күнїнде; 2-чї суббота - хосхар айының 3-чї күнїнде; 3-чї суббота - хосхар айының 10-чы күнїнде.

ЕПАРХИЯНЫҢ ЧУРТ АЗЫНДАҒЫ КИРЕКТЕРНІҢ, ПАЗА АРХИЕПИСКОБЫ ИОНАФАН ХУДАЙҒА ТОҒЫНЫСТЫ СПАСО-ПРЕОБРАЖЕНСКОЙ КАФЕДРАЛЫҒ СОБОРЫНДА ТОЛДЫР САЛҒАН

Азығ айының 6-чы күнінде, Худайдан часкалыг Ксения Петербургскаяны хумартхылачан күнде, Ағбанның паза Хакас чирінің Пөзікинапарығ архиепискобы Ионафан, соборның абыстарынан хада, Худайға тоғынысты Спасо-Преображенской кафедралыг соборында толдыр салған.

Азығ айының 6-чы күні, иирде, Орыс Тигірибнің ап-арығ наачобагчыларын паза азыхискіргічлерін хумартхылачан күннің таңдади, Ағбанның паза Хакас чирінің Пөзікинапарығ архиепискобы Ионафан Хараағы Худайға тоғынысты Спасо-Преображенской кафедралыг соборында толдыр салған.

Азығ айының 7-чі күнінде, Орыс Тигірибнің ап-арығ наачобагчыларын паза азыхискіргічлерін хумартхылачан күнде, Ағбанның паза Хакас чирінің

арығчы Алексийні, Киевтің, Москваның митрополидін хумартхылачан күнде, Ағбанның паза Хакас чирінің Пөзікинапарығ архиепискобы Ионафан Худайға тоғынысты Ағбан епархиязының туразындағы Он ікі илчінің адынан Худай туразында толдыр салған.

Азығ айының 27-чі күнінде, Худайғасын Авксентийні паза ап-арығ апостолғатин Кириллні, Словенской үгретчіні хумартхылачан күнде, Ағбанның паза Хакас чирінің Пөзікинапарығ архиепискобы Ионафан, соборның абыстарынан хада, Худайға тоғынысты Спасо-Преображенской кафедралыг соборында толдыр салған.

Азығ айының 27-чі күні, иирде, чөскін оолның Нидилезі таңдади, Ағбанның паза Хакас чирінің Пөзікинапарығ архиепискобы Ионафан

Пөзікинапарығ архиепискобы Ионафан, соборның хутхадарчыларынан хада, Худайға тоғынысты Спасо-Преображенской кафедралыг соборында толдыр салған.

Азығ айының 11-чі күні, иирде, Тилекейдегі Чыылығның ап-арығ үгретчілерін паза ап-арығчыларын: Илбек Василийні, Григорий Богословты паза Иоанн Златоустты үлүкүннечен күннің таңдади, Ағбанның паза Хакас чирінің Пөзікинапарығ архиепискобы Ионафан Хараағы Худайға тоғынысты Спасо-Преображенской кафедралыг соборында толдыр салған.

Азығ айының 12-чі күнінде, Тилекейдегі Чыылығның ап-арығ үгретчілерін паза ап-арығчыларын: Илбек Василийні, Григорий Богословты паза Иоанн Златоустты үлүкүннечен күнде, Ағбанның паза Хакас чирінің Пөзікинапарығ архиепискобы Ионафан, соборның абыстарынан хада, Худайға тоғынысты Спасо-Преображенской кафедралыг соборында толдыр салған.

Азығ айының 13-чі күнінде, ап-арығ чобагчыларны Кири паза Иоанны хумартхылачан күнде, Ағбанның паза Хакас чирінің Пөзікинапарығ архиепискобы Ионафан, соборның абыстарынан хада, Худайға тоғынысты Спасо-Преображенской кафедралыг соборында толдыр салған.

Азығ айының 13-чі күні, иирде, ап-арығ чобагчы Трифонны хумартхылачан күннің таңдади, Ағбанның паза Хакас чирінің Пөзікинапарығ архиепискобы Ионафан Хараағы Худайға тоғынысты Спасо-Преображенской кафедралыг соборында толдыр салған.

Азығ айының 14-чі күнінде, Хан

Худайнан Тоғазығ үлүкүннің таңдади, Тигіриб сынсабланыстыг чииттернің Күнін таныхтапча. Епархияның чииттер пөлии сельхозтехникумның стадионында «Тоғазығлыг чарыстар» тип марығны иртірген.

Мында Ағбан, Харатас паза Саяногорск саарларның воскреснай школаларының олғаннары марығда араласханнар. Пу марығнаң епархияның чииттер пөлиинің устагчызы улуг абыс Рустик Мшенецкий устаан.

Азығ айының 14-чі күнінде, ап-арығ чобагчы Трифонны хумартхылачан күнде, Ағбанның паза Хакас чирінің Пөзікинапарығ архиепискобы Ионафан, соборның хутхадарчыларынан хада, Худайға тоғынысты Спасо-Преображенской кафедралыг соборында толдыр салған.

Азығ айының 14-чі күні, иирде, пістің Хан Худайыбыс паза Арачылағчыбыс Иисус Христоснаң Тоғазығ илбек үлүкүннің таңдади, Ағбанның паза Хакас чирінің Пөзікинапарығ архиепискобы Ионафан Хараағы Худайға тоғынысты Спасо-Преображенской кафедралыг соборында толдыр салған.

Азығ айының 15-чі күнінде, сынсабланыстыг чииттернің Күнінде, Ағбан епархиязының чииттер пөлиинің устагчызы улуг абыс Рустик Мшенецкий паза Саяногорсктағы сынсабланыстыг клубтың араласчылары Саяногорсктағы политехникумның студенттерінең тоғазып, «Худайнаң Тоғазығ» форматты иртірген.

Азығ айының 18-чі күнінде, Худай

азын үлүкүннечен күнде, паза ап-арығчы Феодосийні, Черниговсктын архиепискобын хумартхылачан күнде, Ағбанның паза Хакас чирінің Пөзікинапарығ архиепискобы Ионафан Худайға тоғынысты Изербельдегі Сергиевской Худай туразында толдыр салған. Мында, амвон тастында алданыс толдырылып, хоза ағыл салған наа саннарның ап-арығлазының орыны толдырыл парған.

Азығ айының 20-чі күнінде, Худайғасын Парфенийні, Лампсактағы епископты паза Элладсктағы Худайғасын Луканы хумартхылачан күнде, Ағбанның паза Хакас чирінің Пөзікинапарығ архиепискобы Ионафан, соборның абыстарынан хада, Худайға тоғынысты Спасо-Преображенской кафедралыг соборында толдыр салған.

Азығ айының 20-чі күнінде, албанчының паза фарисейнің Нидилезі таңдади, Ағбанның паза Хакас чирінің Пөзікинапарығ архиепискобы Ионафан Худайға тоғынысты Спасо-Преображенской кафедралыг соборында толдыр салған.

Азығ айының 24-чі күні, иирде, Ин Ап-арығ Худайтөреткеннің Иверскай иконазын үлүкүннечен күннің таңдади, ідөк ап-арығчы Алексийні, Киевтің, Москваның митрополидін хумартхылачан күннің таңдади, Ағбанның паза Хакас чирінің Пөзікинапарығ архиепискобы Ионафан Хараағы Худайға тоғынысты Спасо-Преображенской кафедралыг соборында толдыр салған.

Азығ айының 25-чі күнінде, Ин Ап-арығ Худайтөреткеннің Иверскай иконазын үлүкүннечен күнде, ідөк ап-

Хараағы Худайға тоғынысты Спасо-Преображенской кафедралыг соборында толдыр салған.

Азығ айының 28-чі күнінде, чөскін оолның Нидилезінде, Ағбанның паза Хакас чирінің Пөзікинапарығ архиепискобы Ионафан, соборның абыстарынан хада, Худайға тоғынысты Спасо-Преображенской кафедралыг соборында толдыр салған. Обнхутхадарчызына Худайға тоғысты толдырырында улуг абыс Олег Попов, Владимир Костенко паза Евгений Авдеев абыстар (Кузнецтегі епархия) полысханнар.

Көрік айының 6-чы күнінде, Тилекейдегі ада-ічелернің хуттарын сағыста тутчан (ит чібечен) субботада, Ағбанның паза Хакас чирінің Пөзікинапарығ архиепискобы Ионафан, соборның абыстарынан хада, Худайға тоғынысты Спасо-Преображенской кафедралыг соборында толдыр салған.

Көрік айының 6-чы күні, иирде, Хорығыстыг чарғының Ит чібечен субботады таңдади, Ағбанның паза Хакас чирінің Пөзікинапарығ архиепискобы Ионафан Хараағы Худайға тоғынысты Спасо-Преображенской кафедралыг соборында толдыр салған.

Көрік айының 7-чі күнінде, Хорығыстыг чарғының Ит чібечен Нидилезінде, Ағбанның паза Хакас чирінің Пөзікинапарығ архиепискобы Ионафан, соборның хутхадарчыларынан хада, Худайға тоғынысты Спасо-Преображенской кафедралыг соборында толдыр салған.

ХОСХАР АЙЫНЫҢ 7-чІ КҮНІНДЕ -

ИН АП-АРЫҒ МАРИЯ ХЫСХА ЧАХСЫХАБАРНЫ ЧИТІРГЕНІ

Хан Худайның Иң Ап-арығ Ічезі Мария Хысха Чахсыхабарны Читіргені үлүкүн - Илбек Ораза тузындағы уғаа илбек үлүкүн полча.

Тиксі тилекейде Худайның Ап-арығ Худының чурты уғаа көп паза кізілернің арығ чүректері - Ағаа илбек өріністі сыйлапча. Ноо даа кізінің чүрегі хачан даа хуруғ полбинча, - ол амырның алай ба төбіркінің алай ба Худайның күзінең тол парған полча. Хачан-да кізінің чүрегі Худайның күзінең паза Аны, сабландырып, махтачаң сарыннарнаң на тол парған полчаң, аннаңар ағаа (кізее) пір дее хорығыс чох полған. Че амғы тустағы кізінің пазы - изі-сағызы чох пол парған сайбах киректернең пүт парған полча...

Чыплама харасхыдағы чарых чіли, - кізі төлін арачылап халар үчүн, Тигірдең Худай піске Түскен. Худайның чирзер іди Түскені, - Худайның Ангелінең паза Иң Арығ Хыстан пасталча. Олар Тигірнің паза чирнің арығ поларынаңар чоохтасханнар.

Хачан чазыхтың чүрек арығ чүрекең чоохтасчатса, андада - тоозылбас чаа пасталыбысча, че, хачан арығ чүрек арығ чүрекең чоохтасчатса, андада - амыр хоных, өрініс, хыныс паза хайхас!

Худайның Архангелі Гавриил - кізі төлін арачылап халарының ханаттың пастағы хабарчызы полча, кізі төлінің арачыланзынаңар искірчен Өбн ангел, хайзын Худай ысхан, - ол Хан Худайның хайхазынаң тол парған. Иң Арығ Мария Хыс, Худай Позының Архангелі пастыра ысхан Чахсыхабарны, - кізілер аразынаң, иң не пастағызы полып, ис салған. Аның соонда, Аның чүреенің алтында, Позының пазын төбін түзір салып, Сын Худай ит-сөбөке кір парған, паза иргілен парған амырны наачылачаң Чайаачы - Хан Худайның Ічезі пол парарынаңар Чахсы Хабарны Иң Арығ Хыс ис салған. Анзынаңар чоохтапча пүүңгі чахсыбахарлығ хығырығ.

Худай Позының Өбн ангелін Гавриилні Галилеяның Назарет саарындағы Иң Арығ Мария Хыссар ысхан, Хайзы өкіс паза улуг частығ Иосифнең тайма хоныхтың полған. Амды Худайның Архангелі Худай-Кізі төріненер Чиктегчох Иң Арығ Мария Хысха чоохтапча.

Худай-Ада Позының чахсыхабарчызы Архангел Гавриилні алтынчы айда ысхан. Ідөк Худайның олох ангелі Хан Худайның Кріөстегчезі Иоанның төріненер аның адазына пасабасы Захария паза аның ипчезіне Елисавета искірген. Че пүүн ол Худай-Кізі Аннаң төріненер Иң не Чиктегчох Мария Хысха Худайның Чахсы Хабарын читір пирче.

Полған на Худай чайап салған нима - Худайға өріністі сыйлапча, паза Худай ол өрініснен пасхаларынаң үлзереге хынча, аннаңар пір дее тузазы чох нимені Худай чайап салбаан. Паза полған на Худай чайап салған нима - кізее өріністі сыйлапча, аннаңар Худай пір нимені дее тик чирге ле чайап салбаан, паза Ол Позының чайап салған нимезінең прайзынаң үлзереге хынча, аңаң оларнаң хада өрінче...

Худайның Өбн ангелі Гавриил Иң не Чиктегчох Арығ Хысха түзіп, Худай Оолғы - Аннаң Төріненер Ағаа чоохтапча, хайзы пастыра иргілен парған амыр наачылан парар. Паза прай анзы Иң Арығ Хысха ол

хаалхалар пол парарға кирек, Хайзы пастыра амырның Арачылағчызы Позының узанчаң орынынзар чіли, кір килер. Аннаңар ипчі нимес, че Иң не Чиктегчох Арығ Хыс, Хайзы Позын тоозылбас үлгүліг Худайға түгеде пір салған, Аннаң на Худай Оолғына Төрирге кирек полған, аннаңар амырның кірі Ағаа пір дее чухпаан...

Худайның Архангелі түс киліп, Ағаа теен: «Өрін, Худайның чахсы күзі піріл парған Хыс! Хан Худай Синнең хада; чахсысөстігің Син ипчелернің аразынаң. Наа чайал парған Худай-пала - Худайға паза кізілерге улуг өріністі сыйлир; анзы чахсыхабар пастыра азылча: Өрін!» Пу сөстернең пасталча тиксі амырның наачылан парары. Пу иң не пастағы сөстер, хайзылары Худай-Аданың илбек чазыдын чарых азыбысчалар.

Худайның Өбн ангелі Гавриил Иң Арығ Мария Хыстың Чахсы сөстігің тіп адапча. Ап-арығ Хут тірігнчайапчатхан тигірліг чахсы чыснаң паза арығ сыйыхтарнаң тол парғаннаңар, - Аның худы - Худайның чурты пол парған.

Чахсы күзі чохтар олар, кемнернің хуттары Худайға чаабыл парғаннар, оларның хуттары чирге ле азылың полчалар, іди олар чирнең, чазыхнаң паза өлімнең чыстанчалар. Худайнаң ырабысханы, - Худайның харгазы, че Худайға чағын кізее - Худайның чахсы сөзі пірілче. Худай Позы чайап салған кізізінең хачан даа хада полча, сынап кізі поэзы ла Аннаң хыйа парыбыспаза.

Өөркі Чайаачының ангелі Гавриил, хайзы Худайның чирні чайапчатханын көр саларға турыстыра пол парған, ідөк ол кізілернің хуттарын өтіре көр салар күстіг пол парған, - ол Иң Арығ Хыстың сағызын көр

салған, паза Аның уйат парғанын көр салып, Аны иркелестіг сөстернең амырат саларға маңзыраан: «Хорыхпа, Мария, Син Худайның чахсы күзін алып алгазын. Хорыхпа, Пала! Хорыхпа, Худай Позының чахсы сөзін пір салған Хыс! Иди Синің пастыра тиксі кізі төліне Худайның чахсы сөзі піріл парар, іди ол арачылан халар. Син, Худай Оолғының Ічезі пол паррып, Хыс Позының чідір салбассың, Синнең пасхазына анзы пірілбес...»

Иң Арығ Мария Хыстың худын іди амырат салып, Худайның ханаттың чахсыхабарчызы Ағаа өбн тигірліг хабарны искірче: «Мына, Син төл алынарзың, паза Оолны төредіп аларзың, Син Аны Иисус тіп адап саларзың. Ол илбек полып, Өөркі Чайаачының Оолғы тіп адал парар, паза Худай-Ада Ағаа Давидтің пайзанестолын пір салар, паза Аның Худай Чирінің Ханы полчатханы тоозылбас...»

Иисус ат ідөк иргічахығылығ тустағы танығылығ ат полча, ол атнаң Навиннің оолғы адалған, хайзы ухаанчы Моисейнің соонда, Худай таллап алған Израиль чонын Худай пирген часкалығ чирзер читіре апар салған, аңаң анда Иисус Арачылағчының алнында полар киреене тоғынған, Хайзы кізі төлін Тигірдегі Ханнаң Чирінзер кир салар...

Ол тигірліг Чахсы Хабарны ис салып, Иң Арығ Мария Хыс, олғанаң осхас олаңаң көңніліг пол паррып, Худай ысхан чахсыхабарчынаң сураан: «Хайди анзы пол парар, хачан Мин ирні пілбинчем?» «Ап-арығ Хут Сині таап алар, паза Өөркі Худайның күзі Сагаа түзер; іди Ап-арығ Төреен Пала - Худайның Оолғы тіп адал парар», - нандырған Худайның Өбн ангелі. Иң Арығ Мария Хыс Худайның

сөзіне, хайзын архангел Гавриил Ағаа искірген, ікінчелебеен. Худай кізінің чүрегі хайдаг полчатханын чахсы көр салча...

Худай ысхан Архангелнің сөстерін истіп алып, прай хыстарнаң пазымың Хыс ағаа теен: «Мин Худайның хулыбын; ползын Магаа синің сөстеріңче». Аның соонда, пістің арачыланзыбыстың ханаттың Өбн хабарчызы Өөркі амырзар өөрлебіскен, поэзының өлімі чох харындас-тарынзар.

Че пу даа күннерде Тигіриб өріністі хыйа итпинче; андаг илбек Аның өрінізі кізі төлін арачылап халарында, паза аны чағбан тудып, чазыхтарнаң арығланғаны даа, Христостың Кірөске хазадып, чобалчатханы үчүн, чүрек ачии дее, Хан Худайның Иді-сөөгү үстүнде сыхтааны даа ол илбек өріністі үзүре саап полбас, - іди пу Чахсы Хабар пастыра, амырның Арачылағчызы Христостың Төреп парары, - тиксі амырға тарап парған.

«Хайдаг нима үлүкүннелче? - ап-арығ Андрей Критский сурча. - «Прай чайал парғанның өрінізі паза кізі төлінің түзен парары. Пүүн Худайның кізее хынчатханы паза кізі төлінің арачыланзызы чахсыхабарлалча, іди Худай Позының чайап салғанын хайраллап халар. Прайзында полчатхан Сын Худай Килче, - прайзын өрініснен толдырыбызарға», - ап-арығ Андрей чоохтапча, - «Аның піске хынчатхан хыри-пазы чох хайралластың чүреө кізінің чох пол парарын сыдап полбаан, хайзына Ол Тигірні турғыс салған, чирні төстеп салған, киині чайыбысхан, талай-суғларның хыриларын турғыс салған, паза прай көрінчеткенні чайап салған. Аннаңар Худай - Тигірдең, Худай - чирде, паза Иң Арығ Хыс Позының істінде ал чөрчеткен Худай - кізілернің аразында.

Мыннаң сығара, кізі төлі өріністі алынып, Худайға төбй полчатханын поэзына алынча. Мыннаң сығара, кізі төлі чазыхтың пай полчатханына алаахтыртханын хыйа тастап, Чайаачының хынған Хызы чіли, сілігленче. Мыннаң сығара, пістің алында чайал парғаныбыс, - хатабох наачыланча, паза кирип парған амыр поэзының үзе кирип паррып, чазып парғанын хыйа тастабысча, хайзы чазыхтың үчүн пол парған.

Илбек Оразаның ноо даа күніне киліс парза, пу үлүкүнде ап-арығчыларның Иоанн Златоустың алай ба Илбек Василийнің Худайға тоғыныстары толдырылчалар.

Тигірибнің Уставында чарыда чоохталча, - Чахсы Хабар - пістің арачылан халарыбыстанар Худайның пөк салған өбн сағызы. Мында Тигіриб-Іченің хыйға үгредиин исчезін, анзынаң ол арачылан халарыбыстанар өрі-нерге пісті хығырча.

Паза, хайдаг даа арығ хара суғның суу андаг арығ полбас, хайди Иң Ап-арығ Мария Хыс арығ полған. Иди иртенгі дее таң чарии, хайзы күнні төретче, Мария Хыстың арығ полчатханынаң уйдадыбызарчың, Хайзы Өлімі чох Күнні, пістің Христос Арачылағчыбысты Төрет салған. Паза, кем Анын алнында, тізектеріне түзіп, хысхырбас: «Өрін, Худайның чахсы күзі піріл парған Хыс! Өрін, кізі төлінің Арачылағчызын паза Хан Худайның Иисус Христосты төрет салған Хыс!»

Архимандрит ТИХОН (Шевкунов)

КӨРІК АЙЫНЫҢ 4-чІ КҮНІНДЕ - КІРӨЗІҢЕ СИНІҢ ПАЗЫРЫҢАҒЫС, ӨӨРКІПАЗТЫХ!

Нога тиксі амырны чайап салған Худай, Позы чайап салған кизіні Позына алынча, паза піс, прайзыбыс пүдүзібисен Худайга төбөй полчабыс, паза чазыгы чох Позы пістің үчүн, - Кірөске сых парча? Пісті хорыгыстыг паза чирде имнелбес ағырыгнаң - чазыхтан позыдып алар үчүн, Ол Кірөске Позы сыхча.

Чазых - андаг чииркестіг ниме, хайзы пісті Худайнаң, ырадып, чарыбысчатхан ниме. Кізі Худайга паза ізенминібискен, Анда чуртастың сын Сағызын паза Чозағын көр таап полбиныбысхан, кизі позы, Худайнан артык пілче тіп, угаа тың улуғ сағынып, пөгін салған, - хайдаг ниме агаа чазых алай ба хомай полча. Прай анзы кизінің, чазыхха кіріп, хорыгыстыг саайга кір парғанына айлан парған. Кізі, Худай чох, позының ондайынча чуртап сыххан, - аннаң ол Худайның садын-дагы үлүстіг чуртазын чідір салған; ол тустан сығара аның худынзар паза иді-сөбөгінзер соох өлім кір парған.

Че Худай Позына төбөй чайап салған кизіне сыбыра хынча. Ол, кизі хайди дее Аннаң хыйа сапса, кизе хынарын пір дее тохтаатпаан. Че, хайди Худайзар нандыра айланып алчаң? Пістің чуртазыбыс чолында хайди пол парча? Піс хайдар-да пілдізі чох чолча парчабыс. Хорыгыстыг, чочыныстыг, астык таа парып, өлімні дее алын саларзын. Сах пу туста ол чолны чазыхы пілчеткен кизі піске удур килче, паза ол пісті позының соонча апарча. Агаа ізеніп, піс аның соонча парчабыс. Паза андар читчебіс, хайдар піске килерге кирек полған: пит, чолчы чолны чазыхы пілче, піс аны истіп, аның соонча парғабыс. Сах идөк хуттыг чуртаста полча, че Чолустагызы прайзыбыстың пір ле - Худай Оолғы, пістің Хан Худайыбыс. Ол Позының көнннен пазындырған, уйатха кирілген, хамчылатхан, иреелеттірген, аның соонда, - хазаттыр салып, тоозыл парған, анан чығдырт салған, - ол ондайнан на кизі төлінің чазығын, өлі-мін Агаа утып аларга кирек полған. Ол сөстен не нимес, че Кірөс пастыра Позының хынызын піске көргіс пирген, піс хайдаг даа сидік чолларны тобырып, Аның соонча, хорыхпин, Аның чазыхы күстіг полчатханына ізеніп, парғабыс тіп. Худай пістің үчүн, прай нимені ит салған, че пістен асхынах ла ниме киректелче: Агаа киртініп паза ізеніп, Аның соонча парары. Че сын киртініс хыныс пастыра ла тоғынылча. Че, хайдаг ниме ит саларга кирек полча, - киртініс тіріг полар үчүн? Көп кизі Худайга киртінминчем тиір. Көбізі азыч чарлир, йа, хайдаг-да ниме пар, алай ба, кем-де пістің үстүбісте пар тіп, піс худыбыснаң киртінчебіс - паза ниме кирек, тиірлер. Че анан андархызы - позымының на киректері, минің тузым, минің чуртазым...

Сах пу ондайнаң кизі Худайнаң хыйа парыбысча, пастагы ада-іче чазыхха кіргеннен сығара, анзы полған на кизінің чуртазына тирен кір парған. Че, хайдаг нимені чоохтапча піске Арачылагыбыс Иисус Христос? «Кем Минің Чахығларымны тудынча, паза оларның хоостыра чуртапча, ол Магаа хынча» (Ин. 14, 21).

Че піс, чазыхтығлар, ол чахығларны пілбинчебіс тее, піс ол чахығларча чуртапчабыс тіп, сағынчабыс. Удаа азыч искірінчетселер, мындаг чоохтазығлар улыбысчалар: сын хайдаг-да нименен чазыхты ит салға-

зың ма? - Чох, тың даа чазыхтыг нимеспін. - Худайның чахығларын сайбаазың ма? - Чох, мин позымны прай орыннарда иптг тудынчам, Худайның чахығларынча. - Син оларны пілчезің ме? - Чох, пілбинчем. Анан удаа чоохтапчалар: мині агаа үгретпееңер тіп. Позың үгренчліг кизің? Че син көр, хайдар сагаа парарга, - Тоозылбас Чуртастар алай өлімзер бе, позың таллап ал, таллап алзаң, - пар, азах-холларынны тудынып алып, сых, піл, кем синің сын чолчына килістіре полар. Чахсыхабардагы Худай Ічезін улуғла: Мария пу сөстерні прай Позының чүрегінде чыып салған (Лк.2,19). Ол Позының чүрегінде Худайның сөстерін чыып салған, Худай сөстері Позында полғаннар Ол ап-арыг пол парған! Че сагаа, чирде төреен чазыхтыг кизе, хайди істегерге кирек? Хайди син арачылан халарзың, сынап Чахсыхабарны - Христостың Сөзін хыгырбазан, хайди Агаа алданарзың, паза, хайди Христостың Ап-арыг Пірлес Чазыдын алынарзың? Паза анзы өөні полча, - Худайның көннненч полары: постың кирөзін иптг апарары, хайзын Худай сагаа артып салған.

Пірсінде Христос пір чуртта, Худайзар хыгырып, чоогын тутхан, андар чурт ээзінні туған-чағыннар килгеннер, оларнын килгеннеріненер Христосха искіргеннер: «Синің Ічез паза харындастарың Сині көрерге хынчалар». Андада Христос оларга нандырған: «Минің Ічез паза Минің харындастарым Худай Сөзін исчелер, паза аны толдырчалар» Лк. 8, 21). Пу сах ол чол, хайзын Иисус Христос ирткен: Худай Сөзін истері паза Аның көнн толдырары. Удаа иди чоохтапчалар: улуғ даа чазых чоғыл, пірдеезін өдір салбаам, тонабыспаам,

пір дее хомай хылын салбаам. Че чазых ол ла нимес, хайзын син ит салғазың. Кизі позының ибінде пиктен тее салар, паза пір дее кизіні көрбес, пірдеезінен чоохтаспас, анаң сағын салар: мин пір дее хомай ниме ит салбаам, мин ап-арыг кизің дее тиирге чарир. Че, хайдаг андаг ап-арыг ол? Кемні син позының хынызынчаң чылыг салғазың? Кемні син чазых-чалахай сөстернен өріндір салғазың? Кемзер чөр-килгезін? Кемге синің кил-парғанынчаң чазыхы пол парған? Кемге син Худай ысхан кизі пол парғазың?

Сағысха кир көрінер-дек кизе айап пілчеткен чүректіг самарянинні. Иудейні тонабысхан тонагылар ла чазыхтыг полғаннар ба? Андаг нимес. Олары даа, хайзылары постарын чазыхы сағыстығларбыс тіп, сананғанары - абыстар, оларнын улысчыл-ары, хайзылары тоозыл таа парар тусха чит парған кизінің хыринча, агаа улыспин, хыйа пастырыбысханнар. Хайдаг хомай киректі олар ит салғаннар? Олар хынысты угаа тың киректеен кизе тузында агаа пир полбааннар: олар аны анда өл парарга артыс салғаннар. Сах пу, тузында пирлбеен улызыг хорыгыстыг чазых полча, хайзын піс прайзыбыс таа ит салчабыс. Пістің полғаныбыс ла позыбыстың чуртазына чазыхы пілче, хайди аар полча, хачан сын хынысха нандырып, күлүмзіреп ле салчатсалар.

Че, хайди піс Христоссар хайчабыс. Ол піске анча хынча, Ол пістің үчүн, Кизі улыбысхан, пістің үчүн Ол Кірөске сыхча, че, піс Агаа иди ле нандыр салчабыс, - чазыхы сағынып, обыразычыхха чапсыра улыбысчабыс, маңзырап ала кирөс улыбысчабыс, анан сивечіекті турғыс салып, позыбыстың киректерін ту-

зында ит саларга, сала-манзыри, чүгүрбисчечіс! Анча ла хыныс па пістің?! Хатабох Христостың сөстерінзер айлан көреенер, Ол тіпче: «Сынап Минің чахығларымны толдырчатсар, Минің хынчатханарым поларзар» (Ин. 15, 10).

Че піс оларны тудынминчатсабыс, Аның хынызында поларбыс па? Чох! Паза олох туста Ол піске андаг хынысты көзітче: «Мин Адамның чахығларына тудынғам, аннаң Аның хынызында полғам» (Ин. 15, 10). Мына чазыхы көзідім, Ол Позының Адазының Чахығларын хайраллаан, паза толдыр салған анзын, Аның Адазы пісті арачылап халар үчүн, Позының Чалгыстөрөөн Оолғын хазаттырарга пир салған. Аннаң Оолғының Хынызы Худай-Аданың алнында андаг толдыра, андаг күстіг, хайзын чазыхтыг амыр хачан даа позына сыырт полбас. Че Ол пістен кирөске хазаттырарын хыспинча анзын піліп, - ол чиңісті апарарга пістің күзібіс читпес. Че син анзын апар, хайзына сыдырзын. Худайның көннн пүүн толдыр сал, таңда - позының чағыныча полыс пир, иң халғанчызында, позына полыс. Піс пістің чағыннарбыстың кирексінстерін пілбинчечіс. Піс удаа чоохтанчабыс: ноо ниме мин идіп аларым? Пір дее кизі мині киректебинче. Мин пірдеезіне пір дее нимені ит полбаспын. Магаа позына анзын идіп аларга кирек, пасхазына ниме кирек - мин пілбинчем! Нога? Анзы оланай ла, сынап көріндес алнында турып алып, посты көрглезе, пасхазын анда син көр таппасын. Че, көріндестен хыйа айланыбызып, пасха саринзар көрбиссез, син пасхаларынзар паза Худайзар айланарга кирексің. Хан Худай чоохтапча: «Кем Минің соомча парарга хынча, позынаң хыйа саабызып, кирөзін алып, Минің соомча парзын» (Мк. 8, 34).

Мына полған на кизе пілдістіг көзідім. Ипчи палацах таап алча. Че, аның алнында, хайди хынған, иди чуртаан: ойын-күлееттерге чөрчез, сіліг тонанчан...Че амды агаа харааларда даа узирга киліспинче, аалчыларданар, ойыннарданар, сіліг кип-азахтанар сағынарга даа маң чоғыл. Ол прай нимені палазына пир саларга тимде. Көбізі прай анзы пастыра постарының чуртастагы чолларын иртчелер. Ниме зе? Іче палазын тастабызып, таланы чох пол парған ма? Чох. Ол амды наа амырны азып алды, хайзы аны пасха нименен пайыт салған. Че посха ла тартынарга чарабас, Худайзар паза чағынынзар тартыларга кирексің. Андада ла піс сыннаң піске ниме кирек полчатханын чазыхы көр саларбыс.

Піс Христостың характеры паза холлары, Аның хуттары, Тигірибнің чарылыспас чардыхтары поларга кирекпіс, хайда Христосты сахтапчалар, хайда Ол сыннан полча, паза анзын ит саларга кирекпіс, хайзын Позы Христос ит саларга сағынған, - Кірөсті апарары - посты Худайга тоғындырары. Піске аар кирөсті апарарга чарғыны сығар салбааннар. Пістің тоғызыбыс - сидік тустар, ачығлар, ағырығлар ла нимес - андаг аар кирөс прайзында пар. Че, пістің кирөзібіс - Христостың үчүн, тоғынар, чуртастагы аар тустарны тобырары, позыбыстың чағыннарбыс үчүн, тоғынар. Прай анзы Худайның көннненч кірер, паза піске өріністі, часканы Ол пирер, иди Христостың Кірөзі пісті пик ит салар.